
JZ ASIE

PERSKÝ ZÁLIV a ARABSKÝ POLOOSTROV

A/ BLÍZKÝ VÝCHOD

B/ PERSKÝ ZÁLIV

C/ ARABSKÝ POLOOSTROV

D/ MALÁ ASIE

JZ ASIE

Pomoci atlasu vypište hlavní města jednotlivých států

A/ BLÍZKÝ VÝCHOD

B/ PERSKÝ ZÁLIV

C/ ARABSKÝ POLOOSTROV

D/ MALÁ ASIE

STÁTY PERSKÉHO ZÁLIVU

- dominantním náboženstvím je islám
- **Šiité** – fundamentalisté, uznávají za jediný zdroj víry korán
- **Sunnité** uznávají vedle koránu za druhý zdroj víry sunnu, která je obdobou křesťanského evangelia

Middle East

B/ PERSKÝ ZÁLIV – Kuvajt, Irák, Írán, Katar, Bahrajn, SAE, Jemen, Omán, SA

KUVAJT - KUVAJT

- Struktura ekonomiky - podle tvorby HDP
zemědělství 0,3 %, průmysl 52,2 %, služby 47,5 %
- ekonomika není jen jednostranně zaměřena na těžbu
- ale uplatňuje se i sektor služeb
- **13 %** světových zásob ropy
- národ žijící z ropy
- „**fond pro budoucí generace**“ 10%
- petrochemie, výr.cementu
- města – **umělé oázy**
- pitná voda – odsolováním
- **ROPNÝ ŠOK - 1960**

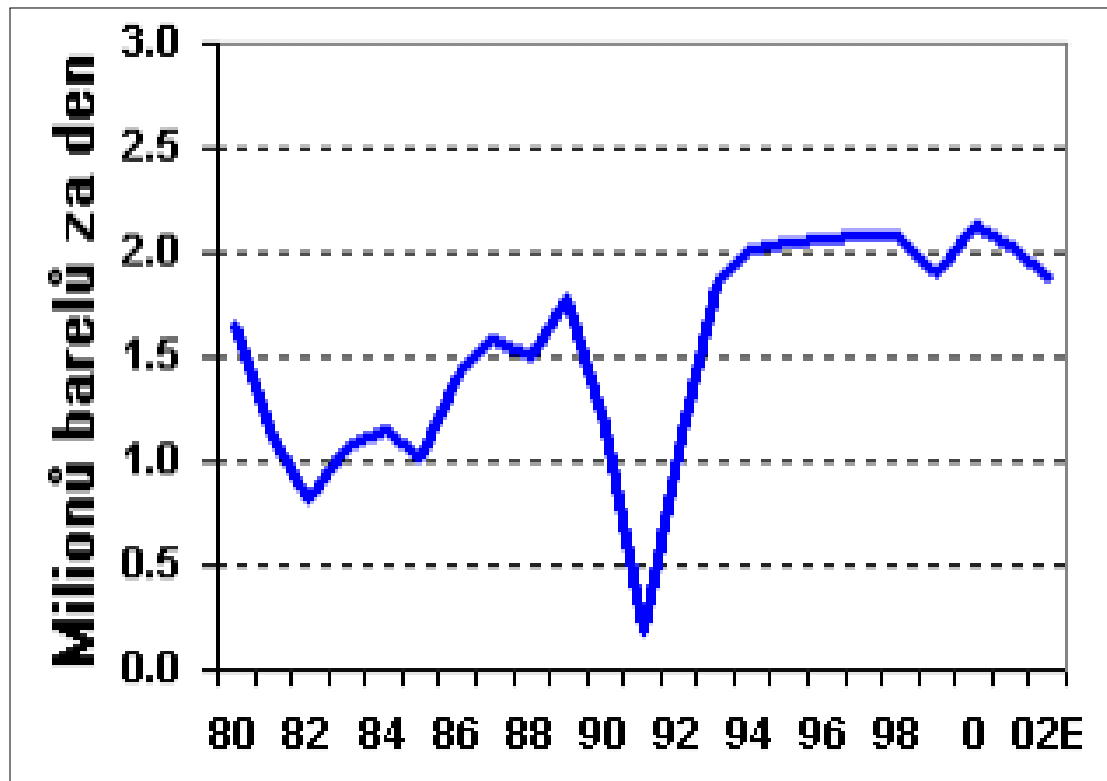
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Ku-map.png>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Flag_of_Kuwait.svg

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Ku-map.png>

Kuvajt

- Přibližně 70 % produkce zemního plynu je spotřebováno v Kuvajtu zejména v tepelných elektrárnách

Graf vývoje produkce ropy Kuvajtu v období 1980 - 2002

<http://geo-asie.upol.cz/index.php?page=kuvaj>

Kuvajt

Dominanta
Kuvajtu -
Kuvajtské
věže

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Persian_Gulf_map.png

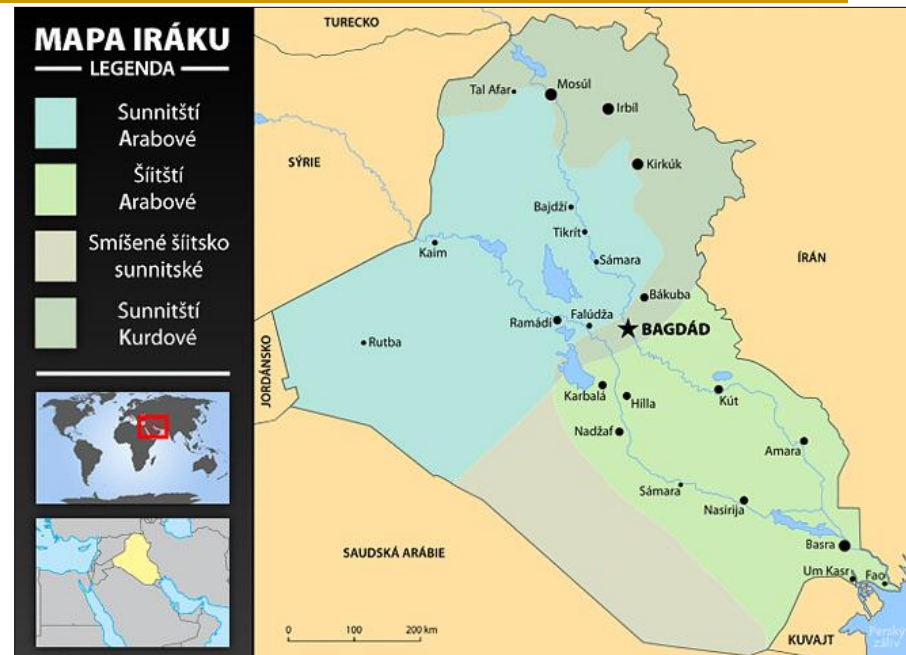
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kuwait-towers.JPG>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Satellite_image_of_Kuwait_in_November_2001.jpg

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Kuvajit>

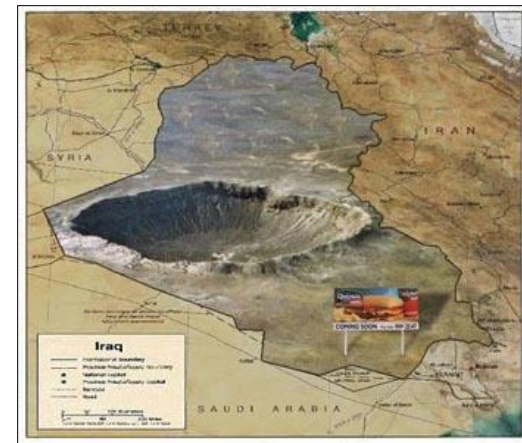
Irák - Baghdád 4,9

- prezidentská republika
- rozloha - 440 000 km²
- počet obyvatel - 27,5 mil
- náboženství - islám
- arabština - úřední jazyk
- dědicem starověkých **kultur Mezopotámie**
- bohatá ložiska **ropy a zemního plynu**
- **závlahové zemědělství** - datle, rýže, tabák, bavlník, ječmen, zelenina - **60% - step**
- centra - **Baghdád, Basra, Musil, ústí Šat al Arab - bažiny**
- od tzv. **války v Perském zálivu v r. 1991** jsou vztahy Iráku s většinou států světa napjaté

Irák

- 1991 – anexe Kuvajtu – válka v Perském zálivu
- 1994 – Irák poražen - musel uznat hranice
- 1996 – konflikt s Kurdistánem

6. irácký prezident Džalál Talabání

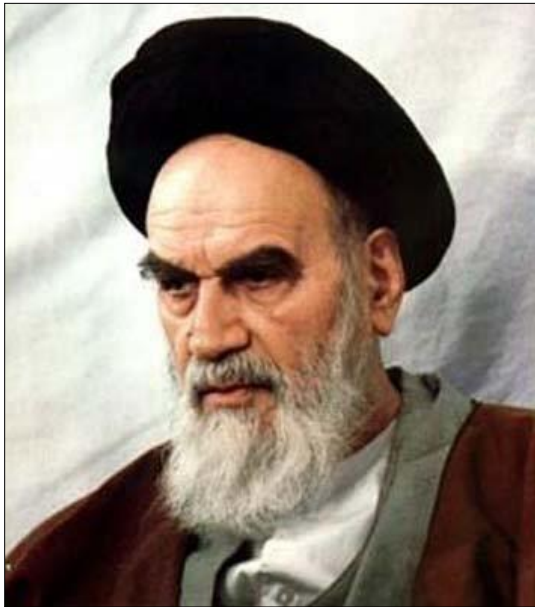

Schéma operace Pouštní bouře

Irácko - Íránská válka

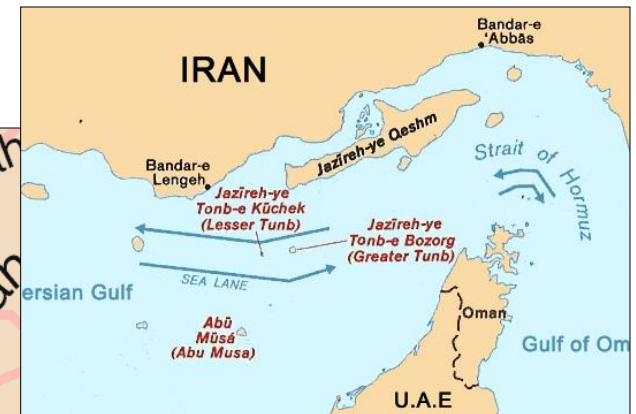
- **Irácko - Íránská** válka - září 1980 - srpen 1988
- invaze iráckých vojsk do Íránu, příčinou konfliktu byly jednak historické **územní nároky**, dále státy bojovaly o **ropná naleziště** a v neposlední řadě šlo o důvody **nábožensko-ideologické**
- **Saddám Husajn x Chomejní**

1979 - 1989

Důvody pro rozpoutání války:

- Anexe **Chúzistánu** = Arábistán
- Ovládnutí vodní cesty **Šatt al-Arab**, jediné spojením Iráku s Perským zálivem
- Posílení postavení na iráckém poloostrově **Fao**, který přímo navazuje na Šatt al-Arab - důležitý při vývozu irácké ropy
- Ovládnutí 3 ostrovů - **Abú Músá, Malý a Velký Thumb** v **Hormuzském** průlivu

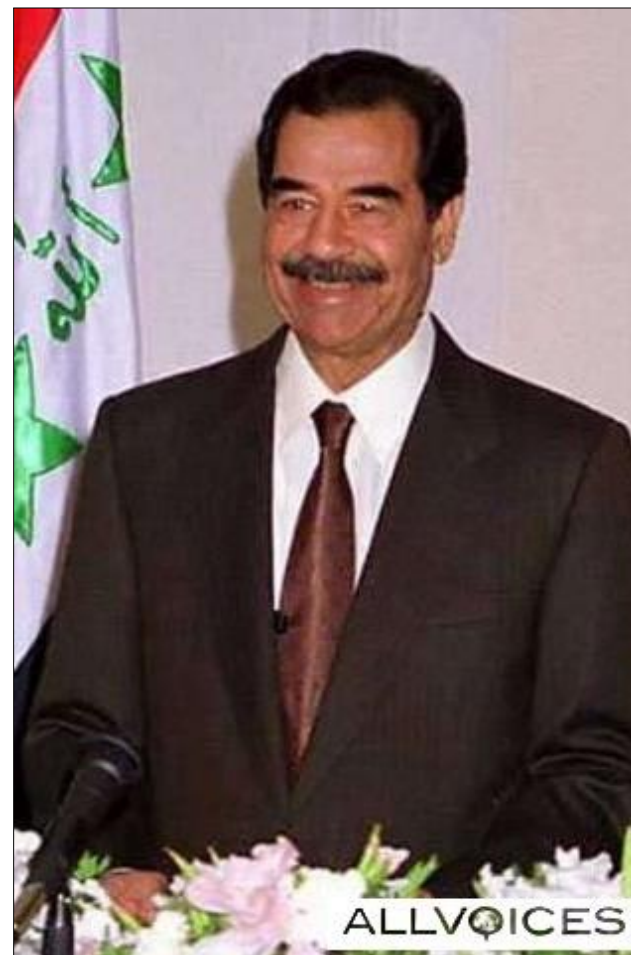
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Locator_map_Iran_Khuzestan_Province.png

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Shatt_al_arab.png http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Strait_of_Hormuz.jpg

Irák - válka v Perském zálivu

Válka v Perském zálivu – 1990
1991

Irák - **Saddám Husajn** x koalice
28 států včetně Československa
v čele s USA, kterým OSN
poskytla mandát k provedení
vojenské operace za účelem
osvobození Kuvajtu

1979–2003

Írán

Teherán 6,8 mil

- islámská prezidentská republika
- rozloha - 1,6 mil km²
- počet obyvatel - 71 mil
- islám – Šíité
- islámský fundamentalismus – způsobuje mezinárodní izolaci
- úřední jazyk - perština, kurdština
- **Kaspická nížina**, velehory **Elborzu**,
- vnitrozemské **bezodtoké pánve**
- suché **vyprahlé pustiny** Balúčistánu na jihu

Mahmúd Ahmadínedžád

Vojenská přítomnost USA v okolí Íránu

Írán = Persie

- země je dědicem Perské říše
- subtropické **podnebí** s výraznou kontinentalitou, J - tropické
- nedostatek vody - závlahy i podzemní zdroje - vrty, **artéské studně**, kanály podzemní štoly využívající a přivádějící podzemní vodu z velkých vzdáleností
- **10% orné půdy** – nestačí zásobovat obyvatelstvo
- velké **zásoby ropy, plynu a bauxitu**
- většina ropy se **vyváží nezpracovaná** přes velký ropný terminál na ostrově Chárag v Perském zálivu
- **PRŮMYSL** - petrochemie
 - výroba hnojiv
 - zbrojní průmysl
 - textilní – perské koberce

Katar Dauhá

- hlava státu – **Hamád ibn Chalífa Al-Sání**
- 1,6 mil obyvatel
- jazyk - arabština
- náboženství - islám 93%, křesťané

Výškové budovy v Dauhá

Katar

Dauhá

- **arabský emirát**
- díky **ropným nalezištím** si místní obyvatelé užívají vysokou životní úroveň
- někdejší vlast chudých rybářů a lovců perel se proměnila ve **velmi bohatý stát**
- většinu území pokrývá **poušť**
- **5 % celosvětových zásob třetí místo na světě**
- ropa a zkapalněný zemní plyn - vývoz do Japonska a Jižní Koreje
- bohatství a životní úroveň Katarců je srovnatelná se západní Evropou

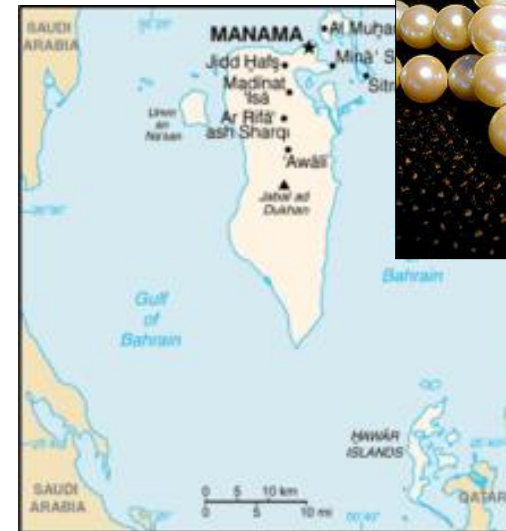

Bahrajn

Manáma

- **Bahrajnské království** – ostrovní stát
- **počet obyvatel** – 688 345
- rozloha - 665 km²
- **hustota zalidnění** 1003 ob. / km²
- náboženství - islám
- arabština - úřední jazyk

- červen **1932** objeveno velké **množství ropy**
- mezinárodní finanční centrum Blízkého východu
- období mohutného hospodářského růstu
- **perly**

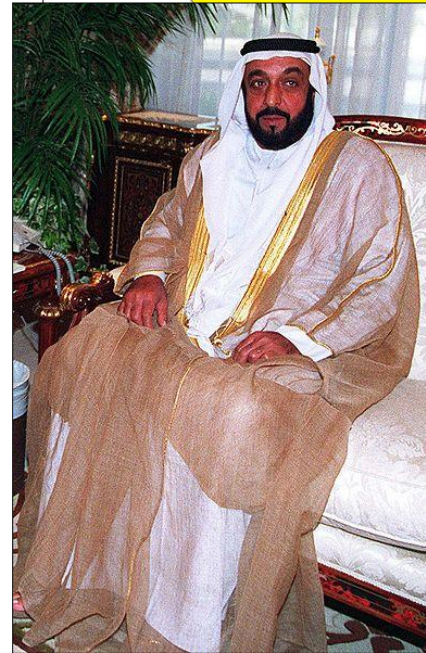
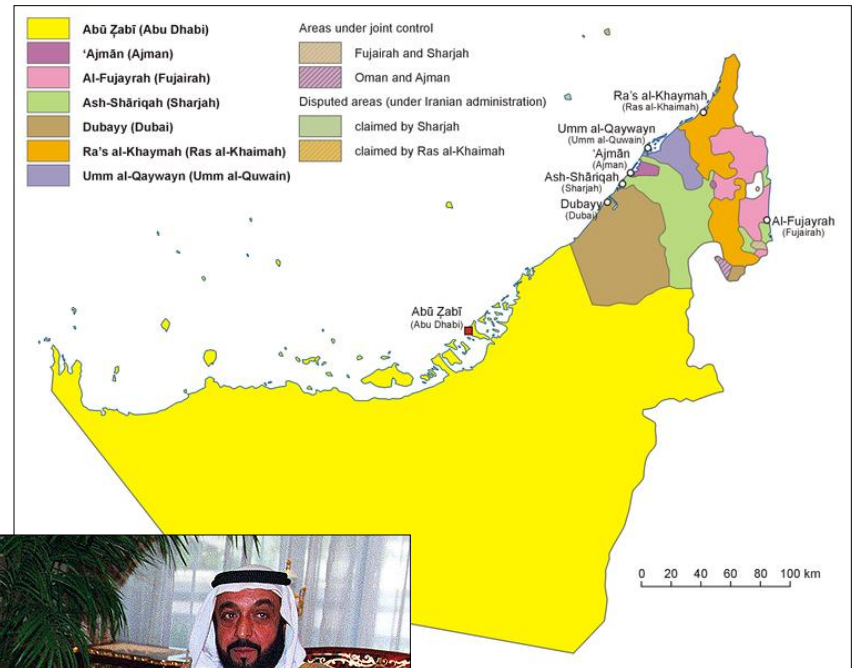
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:White_pearl_necklace.jpg

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Modern_Manama.jpg

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Bahrain_map.png

SAE Abú Zabí

- stát na středním východě – **federace**
- 83 600 km²
- počet obyvatel 4 975 593
- hustota zalidnění 60 ob. / km²
- náboženství - islám
- prezident
Chalífa ibn Saíd al-Nahaján
- **Spojené arabské emiráty - SAE**
vznik - 1971 po odchodu
britských vojsk
- sedm autonomních emirátů
všechny jsou **absolutistické**
monarchie

SAE

- obyvatelstvo SAE tvoří jen asi **20 %** - z toho 70% Arabové
- **80 % obyvatel – přistěhovalci** - Indie, Pákistánu, Bangladéše a Íránu, kteří vyznávají náboženství svých mateřských zemí, tedy především Islám a Hinduismus
- většina území pokrytá **pouští**, **průměrné srážky – 100 mm/rok**
- 60 % obyvatel žije v Abú Dhábí a **Dubaji**

Palm Islands

Jemen Saná

- **státní zřízení** – republika
- **počet obyvatel** 20 727 063
- **hustota zalidnění** - 36 ob. / km²
- **náboženství** – islám
- patří k rozvojovým zemím

- ½ obyvatel - v zemědělství
- vývoz - káva, víno a bavlna

- Jemen patří k prioritním zemím české zahraniční **rozvojové spolupráce**

Omán

Maskat

- dynastie od roku 1749
- hlavní město **MASKAT**
- jazyk – arabština, angličtina
- náboženství- **islám 90%**
hinduismus 8%

ománský sultán Kábús bin Saíd

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Oman_1996_CIA_map.jpg

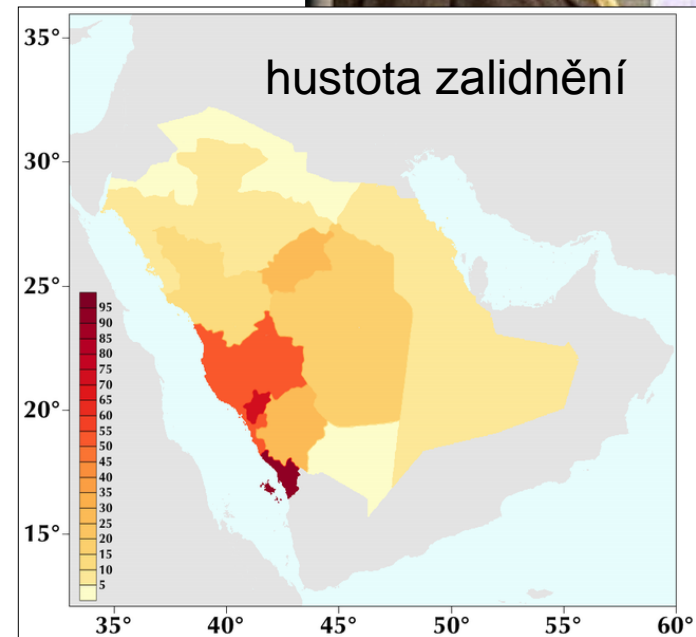
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Qabus_bin_Said.jpg

Saúdská Arábie - Rijád

- počet obyvatel - 26 680 000
- hustota zalidnění - 12 ob. / km²
- státní zřízení - **absolutní monarchie**
- rozloha - 2 149 690 km²
- 80 % Arabského poloostrova
- dlouhodobé **spory** o hranice se SAE kvůli těžišťm ropy a zemního plynu

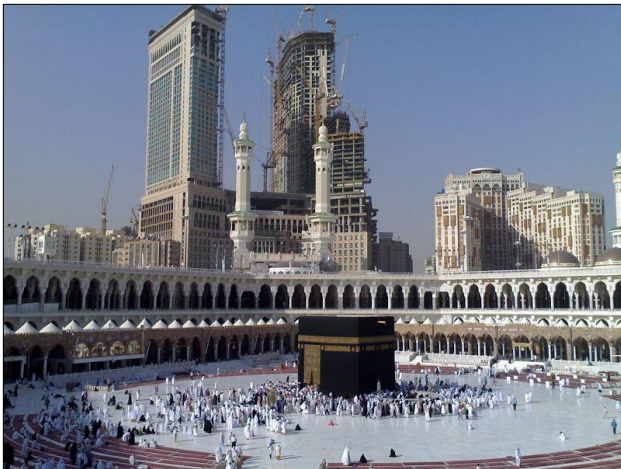

niqáb

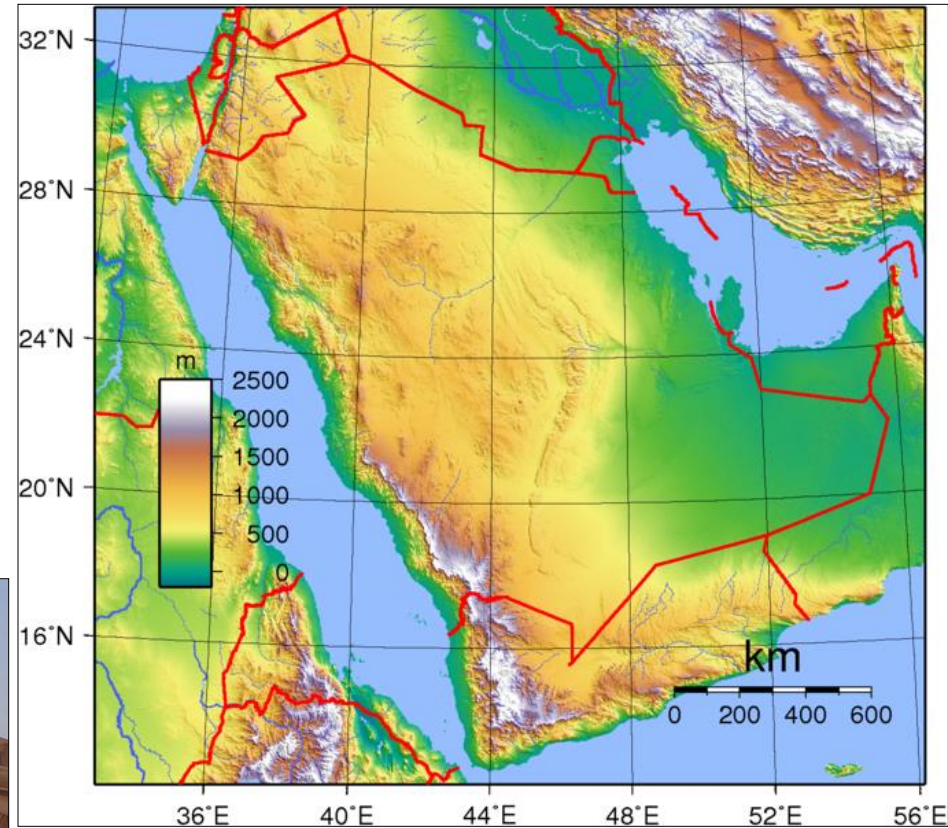
Saúdská Arábie - Rijád

- rozlehlá **pustina** - pastevectví koz a ovcí
koncentrace obyvatel na pobřeží Perského zálivu, v oázách nebo vysoko v horách
- za prudkým hospodářským rozvojem zaostává rozvoj sociální, vzdělanost a občanská práva
- **čtvrtina světových zásob ropy**
- památky - Mekka, Medina

Saúdská Arábie - přírodní podmínky

- poušť **Rub al-Chálí**
- 640 000 km² největší souvislá písečná poušť na světě
- žádné stálé vodní toky – pouze **vádí**
- země trpí **desertifikací**

Rub al-Chálí

Ekonomika

- díky **ropnému boomu v 70. letech** se Saúdská Arábie na několik let stala jednou z **nejrychleji rostoucích ekonomik na světě**
- rámci svých pětiletok se soustřeďuje na rozšíření a posilování soukromého sektoru
- kromě **ropného průmyslu**, který je v rukou státu
- ovládá ho státní společnost **Saudi Aramco**

největší ropná společnost světa

- 4. největší zásoby **zemního plynu**
- výdělky z ropy tvoří asi **45 % HDP**
- **Ras Tanura** - hlavní přístav a ropný exportní terminál od saúdské společnosti

Saudi Aramco

Oblast kolem Ras Tanura překladiště ropy

Co jsme si zapamatovali:

- Čádor, Niqáb, Burka – zjistěte co znamenají tyto pojmy.
 - Ve kterých zemích se používají?
-

Zdroje:

- SKOPP. Soubor:Flag of Kuwait.svg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Flag_of_Kuwait.svg
- Soubor:Ku-map.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Ku-map.png>
- DESCLOITRES, Jacques. Soubor:Satellite image of Kuwait in November 2001.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Satellite_image_of_Kuwait_in_November_2001.jpg
- [Http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kuweit-towers.JPG](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kuweit-towers.JPG). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kuweit-towers.JPG>
- Soubor:Persian Gulf map.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Persian_Gulf_map.png
- Graf vývoje produkce ropy Kuvajtu v období 1980 - 2002. In: [online]. [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://geo-asie.upol.cz/index.php?page=kuvajt>
- Soubor:Talabani.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Talabani.jpg>
- Soubor:Iraq, Saddam Hussein (222).jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Iraq,_Saddam_Hussein_\(222\).jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Iraq,_Saddam_Hussein_(222).jpg)
- Soubor:Operation Desert Storm.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Operation_Desert_Storm.jpg
- PASCAL. Soubor:Strait of Hormuz.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Strait_of_Hormuz.jpg
- Soubor:Shatt al arab.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Shatt_al_arab.png
- DERING, Uwe. Soubor:Locator map Iran Khuzestan Province.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Locator_map_Iran_Khuzestan_Province.png
- نامعلوم. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:%D8%AA%D8%B5%D9%88%DB%8C%D8%B1_%D8%AE%D9%85%DB%8C%D9%86%DB%8C.jpg
- *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://www.fakebug.cz/ze-sveta/destabilizace-syrie-pred-utokem-na-iran/>

- Soubor:Mapa Íránu.PNG. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mapa_%C3%8Dr%C3%A1nu.PNG
- Soubor:Mahmoud Ahmadinejad 2010.jpg: www.kremlin.ru. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mahmoud_Ahmadinejad_2010.jpg
- Soubor:Iran oil map.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Iran_oil_map.png
- TOMASPIR. Soubor:Qatar.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Qatar.jpg>
- Soubor:Hamad bin Khalifa Al Thani.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hamad_bin_Khalifa_Al_Thani.jpg
- KAREL, Cs.wikipedia. Soubor:Mapa Katar.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mapa_Katar.jpg
- KANGXI EMPEROR. Soubor:West Bay Buildings.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:West_Bay_Buildings.jpg
- Soubor:Bahrain map.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Bahrain_map.png
- Soubor:Modern Manama.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Modern_Manama.jpg
- Soubor:White pearl necklace.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:White_pearl_necklace.jpg
- AOTEAROA. Soubor:UAE en-map.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:UAE_en-map.png
- Soubor:Khalifa Bin Zayed Al Nahyan.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Khalifa_Bin_Zayed_Al_Nahyan.jpg
- Soubor:Madinat Jumeirah-Dubai3303.JPG. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Madinat_Jumeirah-Dubai3303.JPG
- KARLHUBER, Tobias. Soubor:The universe.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:The_universe.jpg

- Soubor:LocationYemen.PNG. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:LocationYemen.PNG>
- Soubor:Yem7.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Yem7.jpg>
- Soubor:Oman 1996 CIA map.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Oman_1996_CIA_map.jpg
- RODRÍGUEZ, Wilfredo. Soubor:Qabus bin Said.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Qabus_bin_Said.jpg
- Soubor:Saudi Arabia in its region.svg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Saudi_Arabia_in_its_region.svg
- OBEIDALLAH, Meshal. Soubor:The Holy Mosque in Mecca.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:The_Holy_Mosque_in_Mecca.jpg
- SADALMELIK. Soubor:Saudi Arabia Topography.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Saudi_Arabia_Topography.png
- NEPENTHES. [Http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Rub_al_Khali_002.JPG](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Rub_al_Khali_002.JPG). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Rub_al_Khali_002.JPG
- [Http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Abdullah_of_Saudi_Arabia.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Abdullah_of_Saudi_Arabia.jpg). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Abdullah_of_Saudi_Arabia.jpg
- GIORGIOGP. [Http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Saudi_Arabia_population_density_2010.png](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Saudi_Arabia_population_density_2010.png). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Saudi_Arabia_population_density_2010.png
- CALLENS, Walter. Soubor:Young Saudi Arabian woman in Abha.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Young_Saudi_Arabian_woman_in_Abha.jpg
- GORDEONBLEU. Soubor:Saudi dhahran rt abqaiq jubail.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-11]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Saudi_dhahran_rt_abqaiq_jubail.png

Zdroje:

- BIČÍK, Ivan a Bohumír JANSKÝ. *Příroda a lidé Země: Učebnice zeměpisu pro střední školy*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o., 2001. ISBN 80-86034-45-3.
- DEMEK, Jaromír, Vít VOŽENÍLEK a Miroslav VYSOUDIL. *Geografie pro střední školy 1: Fyzickogeografická část*. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, akciová společnost, 1997. ISBN 80-85937-73-5.
- BIČÍK, Ivan, Vladimír BAAR, Zdeněk ČERMÁK, Václav FRAJER a Radim PERLÍN. *Hospodářský zeměpis: globální geografické aspekty světového hospodářství*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o., 2003. ISBN 80-86034-52-6.
- VALENTA, Václav a Alois MICHÁLEK. *Současný svět: Učebnice zeměpisu pro základní školy a víceletá gymnázia*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o., 1998. ISBN 80-86034-21-6.
- SMOLOVÁ, Irena a Miroslav VYSOUDIL. *Zeměpis na dlani*. Olomouc: Rubico, 2003. ISBN 80-85839-88-1.
- KRÁL, Václav. *Fyzická geografie Evropy*. Praha: Academia, 1999. ISBN 80-200-0684-2.
- ŠLACHTA, Mojmír, Tomáš BURDA a Milan HOLEČEK. *Ohniska napětí ve světě*. Praha: Kartografie Praha, a. s., a Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o., 2007. ISBN 978-80-7011-926-6.
- PLUSKAL, Miroslav, Petr BRADÁČ, Petr KRAUS a Marie KRAUSOVÁ. *Zeměpis pro 8.ročník: Společenské složky krajiny, Politická mapa světa*. Praha: Nakladatelství Alter, 2003. ISBN 80-7245-049-2.
- SMOLOVÁ, Irena a Miroslav VYSOUDIL. *Zeměpis: Ilustrovaný přehled středoškolského zeměpisu*. Olomouc: Rubico, 2003. ISBN 80-85839-88-1